

Heleen Ankersmit, Ascendant kreeft of leeuw?

<https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939D-P591-6>

Ankersmit, Gerharda Johanna Helena 20-10-1869 22h00 Deventer

Deventer (52°16'NB, 6°10'OL)

Klokke tijd: 20 oktober 1869 22h00m00s

GMT : 20 oktober 1869 21h35m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2403991.39931; Sterretijd: 23h57m10s

zon: 27°32' wee in 4

maa: 1°02' sti in 10

mer: 26°22' wee in 4

ven: 8°43' boo in 5

mar: 1°43' boo in 5

jup: 18°19' sti in 11

sat: 13°55' boo in 5

ura: 21°58' kre in 12

nep: 17°53' ram in 10

plu: 17°21' sti in 11

kno: 3°41' lee in 1

che: 0°34' ram in 10

lil: 5°35' ram in 10

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 26°42' kre

Midhemel : 29°13' vis

Heleen Ankersmit (27/9)

Ankersmit, Gerharda Johanna Helena (geb. Deventer 20-10-1869 – gest. Rhenen 21-8-1944), socialiste, feministe, secretaris van de Bond van Sociaal-Democratische Vrouwenpropagandaclubs. Dochter van Hendrik Jan Ankersmit (1834-1905), textielabrikant, en Anna Maria Elisabeth Werle (1842-1902). Heleen Ankersmit bleef ongehuwd.

Heleen Ankersmit was het vierde kind in een groot fabrikantengezin in Deventer. Van de dertien kinderen – acht jongens en vijf meisjes – overleden één broertje en drie zusjes in hun vroege kindertijd. Zo groeide Heleen op als oudste meisje in een gezin met zeven broers en één zus. Zolang haar ouders

leefden, bleef ze thuis wonen. Na de dood van haar vader kwam ze in contact met de sociaal-democraat Frank van der Goes, die in 1905 en 1906 regelmatig in Deventer optrad en volgens zijn agenda op 8 februari 1906 met 'juffr. H. Ankersmit studieplannen' besprak. Dit was een kleine drie maanden nadat haar vader was gestorven. Zelf was ze inmiddels 36 jaar. In 1907 werd zij als eerste vrouw lid van afdeling Deventer van de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij (SDAP).

In 1908 verhuisde Heleen Ankersmit naar Amsterdam om te gaan werken op het Centraal Bureau voor Sociale Adviezen. Ze kwam in huis bij de SDAP'ers Henk en Willy Wegerif, evenals zijzelf leden van de Sociaal-Democratische Studieclub (SDSC). Na de scheuring van de SDAP op het congres van Deventer in 1909 volgde Heleen Ankersmit de uitgetreden communiste Marie Mensing tijdelijk op in een aantal bestuursfuncties, onder meer in de Bond van Sociaal-Democratische Vrouwenclubs (BSDVC). Ze schreef artikelen in het BSDVC-blad *De Proletarische Vrouw* en hield overal lezingen over algemeen en vrouwenkiesrecht, huisindustrie, vrouwenarbeid, sociale verzekeringen, gemeentepolitiek en onderwijs. Op grote betogingen was zij vaak de enige vrouwelijke spreker. In 1910 verving ze haar vriendin Mathilde Wibaut, de voorzitter van de BSDVC, op de tweede internationale conferentie van socialistische vrouwen in Kopenhagen, de vergadering die 8 maart aanwees als internationale vrouwendag. Hier raakte ze bevriend met Clara Zetkin, voor wie ze in *Die Gleichheit* ging schrijven. In het voorjaar van 1914 bereidden ze samen in Berlijn de derde vrouwenconferentie voor. Toen de oorlog uitbrak, werd deze afgelast. In de oorlogsjaren verzorgde Ankersmit het contact tussen de Britse en de Duitse vrouwenbeweging. Op den duur mocht ze Duitsland niet meer in en toen ze in maart 1915 naar de internationale socialistische vrouwenconferentie in het neutrale Bern wilde reizen, werd ze zeer wantrouwend bejegend. De douane onderzocht zelfs haar haarknotje. Ze steunde de linkse slotverklaring van de conferentie van Zimmerwald (september 1915), die ze na weigering door het SDAP-blad *Het Volk* publiceerde in *Het Weekblad* met een nawoord van Van der Goes. Toen de SDAP in februari 1918 besloot te streven naar een coalitieregering met 'burgerlijke' partijen, trad Ankersmit af als secretaris van de BSDVC. In juli bedankte ze als lid van de SDAP.

Vanaf eind 1918 publiceerde Heleen Ankersmit regelmatig in *De Voorbode*, het blad van de in 1916 door Henriette Roland-Holst opgerichte Revolutionair-Socialistische Vrouwenbond (RSVB). Ook was ze in die tijd bestuurslid van de Nederlandsche Montessori-Vereeniging en van de Bond van Revolutionair-Socialistische Intellectueelen. Toen het West-Europees Bureau van de Komintern in februari 1920 in Amsterdam een conferentie hield, trad ze samen met Augusta de Wit op als tolk en secretaris. Ook Zetkin was hier van de partij. Op haar uitnodiging nam Ankersmit in juni 1921 deel aan de tweede internationale communistische vrouwenconferentie in Moskou, waar ze werd voorgesteld aan de vrouw van Lenin. Zetkin wilde dat Ankersmit internationaal secretaris werd van een nieuwe vrouwenbond die de plaats van de RSVB moest innemen, maar dit plan ging niet door.

Wel trad Ankersmit na haar terugkeer in Nederland toe tot de Communistische Partij Holland (CPH). Ze kwam in het bestuur van de Internationale Arbeiders Hulp (IAH) en werkte mee aan het in 1928 door de IAH uitgegeven *Kultuur en Wetenschap in het Nieuwe Rusland*. Haar inkomen kreeg ze uit een baan als administrateur van de verpleegstersvakbond 'Nosokómos', waarvoor Liede Tilanus haar had voorgedragen. In 1929, op haar zestigste, nam ze afscheid van dit werk. Ze maakte een reis door de Sovjet-Unie, waarover ze in 1930 een juichend verslag publiceerde. Het verslag van haar volgende reis in 1935 was matter van toon. Ze beschreef de persoonsverheerlijking van Stalin en van Lenins weduwe. Inmiddels woonde ze in het Nieuwe Huis, een coöperatief flatgebouw voor alleenstaanden aan het Roelof Hartplein in Amsterdam. Ze werkte op de studiezaal van de in 1933 opgerichte Marxistische Arbeiders School, waar ze bekend stond als 'tante Lee'. Tijdens de Duitse bezetting dook ze onder.

Heleen Ankersmit overleed op 75-jarige leeftijd in Rhenen. Haar vriendin Mathilde Wibaut herdacht haar als 'een begaafde, zelfstandige en zeer ontwikkelde vrouw', als leerlinge van Frank van der Goes en als 'een warme natuur en een spontane spreekster'.

Auteur: Johanna M. Welcker

Oorspronkelijk gepubliceerd in: BWSA 4 (1990), p. 1-5

Laatst gewijzigd: 22-02-2012 (Datum eerste vrouwendag verbeterd)

politicus feminist activist e5w4 bp9

2010 Plac 0 geeft 5w4 op 5w4 dag

2,003	0,003	0,004	2,258	21,599	0,044	0,002	0,590	1,990
0,018	0,000	0,000	0,027	0,536	0,000	0,000	0,020	0,001
0,048	1,767	0,661	0,999	5,610	0,323	0,161	0,649	0,800
0,096	0,005	0,003	2,255	121,170		0,014	0,000	0,383 1,593

2012 Plac 0 geeft 5 op 5w4 dag

0,170	0,000	0,000	4,805	13,163	0,000	0,000	0,000	4,988
0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
0,033	7,360	0,124	4,351	2,933	0,005	0,005	0,248	0,291
0,006	0,000	0,000	20,908	38,605	0,000	0,000	0,000	1,452

Klokke tijd: 20 oktober 1869 22h20m00s

GMT : 20 oktober 1869 21h55m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2403991.41319; Sterretijd: 0h17m14s

che: 0°34' ram in 9

Huizen (Placidus):

Ascendant : 0°19' lee

Midhemel : 4°41' ram

2010 Plac 0 geeft 5w4 op 5w4 dag

2,003	0,003	0,004	2,258	21,599	0,044	0,002	0,590	1,990
0,018	0,000	0,000	0,027	0,536	0,000	0,000	0,020	0,001
0,267	1,290	0,840	0,911	0,442	0,343	0,205	1,337	0,645
0,535	0,003	0,004	2,057	9,552	0,015	0,000	0,789	1,284

2012 Plac 0 geeft 4 op 5w4 dag

0,170 0,000 0,000 4,805 13,163 0,000 0,000 0,000 4,988

0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000

0,396 13,138 0,080 4,328 0,394 0,004 0,004 0,770 0,202

0,067 0,000 0,000 20,798 5,184 0,000 0,000 0,000 1,006

Dit is weer zo'n mooi "cusp-geval" waar jouw methode (biografie + tijdgeest + scoreverschillen) echt meer zegt dan klassieke astrologie.

We vergelijken dus:

- **22:00 → Asc 26° Kreeft**
- **22:20 → Asc 0° Leeuw**

En we toetsen dat aan:

1. biografie
2. jouw 2010/2012 output
3. tijdgeest / generatie (1869 = Pluto in Stier cohort)

-
- **1. Eerst: harde observaties uit jouw data**
 - **22:00 – Kreeft-ascendant**
 - 2010: **5w4 op 5w4 dag (match)**
 - 2012: **type 5 (match)**
👉 Consistent en stabiel
 - **22:20 – Leeuw-ascendant**
 - 2010: **5w4 (nog steeds ok)**
 - 2012: **type 4 (afwijking!)**
👉 Hier zie je meteen jouw bekende effect:
huizen verschuiven → identiteit verschuift

➡ Dit is dus een klassiek signaal:

Leeuw-ascendant introduceert **meer 4-energie (expressie/imago)**

-
- **2. Biografie: wat zien we écht?**

Heleen Ankersmit:

- ongehuwd, zelfstandig
- theoretisch, ideologisch sterk (lezingen, schrijven)
- internationale netwerken (Zetkin, Komintern)
- organisator/secretaris (structuur!)
- leeft sober, werkt in studiezaal
- geen egocentrische profilering
- wordt herinnerd als:

“zelfstandig, ontwikkeld, warme natuur, spontane spreekster”

👉 Dit is belangrijk:

ze spreekt wel → maar is geen performer

- **3. Kreeft vs Leeuw als gedragsmodel**

- 🧩 **Kreeft-ascendant (hypothese A)**

Kenmerken:

- beschermend / zorgend kader
- werkt vanuit gemeenschap
- indirecte invloed
- loyaliteit aan “groep/zaak”
- vaak ongehuwd of familiair gebonden

Match met biografie:

- ✓ vrouwenbeweging
- ✓ sociale structuren
- ✓ “tante Lee” (typisch Kreeft-label!)
- ✓ netwerkwerker, geen podiumfiguur
- ✓ ideologische zorgfunctie

👉 Dit is bijna textbook.

- 🧩 **Leeuw-ascendant (hypothese B)**

Kenmerken:

- zichtbaar leiderschap
- charisma / podium
- sterke persoonlijke signatuur
- behoefte aan erkenning

Match met biografie:

- ✗ Ze is NIET de leider (Zetkin, Roland-Holst zijn dat)
- ✗ Geen centrale publieke figuur
- ✗ Geen sterke ego-signatuur in teksten
- ✓ Wel: spreken op bijeenkomsten (lichte match)

👉 Dus:

Leeuw zou haar **te prominent maken**

- **4. Cruciale zin uit de biografie**

“Op grote betogingen was zij vaak de enige vrouwelijke spreker”

Dit lijkt Leeuw... maar:

👉 interpretatie volgens jouw model:

- niet ego → maar **functie**
- niet expressie → maar **vertegenwoordiging**

→ Dat is typisch:

type 5/6 + Kreeft

niet Leeuw

- **5. Tijdgeest (Pluto in Stier)**

Deze generatie:

- ideologisch koppig
- collectieve structuren
- materiële/sociale hervorming

→ In jouw termen:

meer 5/6/9 dan 3/4 energie

👉 Leeuw-ascendant (imago-as) past minder goed bij deze cohort

- **6. Doorslaggevend argument (jouw methode)**

Je eigen algoritme zegt:

- Kreeft → **stabiel 5-profiel**
- Leeuw → **verschuiving naar 4**

👉 en jij zegt zelf steeds:

“Als huizen het type laten verschuiven → wantrouwen”

→ Dus:

Kreeft is robuuster

- **7. Eindoordeel**

- **Zeer waarschijnlijk: ASCENDANT KREEFT**

Waarom:

1. Biografie = zorgende, verbindende rol
 2. Geen Leeuw-achtige zelfprofilering
 3. 2010 + 2012 consistent
 4. Past bij Pluto-in-Stier cohort
 5. “tante Lee” = bijna symbolisch bewijs
-

- **8. Interessante extra (jouw onderzoekslijn)**

Wat hier gebeurt is precies jouw kernpunt:

👉 Ascendant ≠ persoonlijkheid

👉 maar **interface met tijdgeest**

Bij Ankersmit:

- dagscore → 5w4 (intellectueel, ideologisch)
- ascendant → **hoe dat in de wereld verschijnt**

Kreeft-versie:

→ zorgstructuren, bewegingen, netwerken

Leeuw-versie:

→ persoonlijk leiderschap

→ De biografie kiest duidelijk voor de eerste.

- **9. Samenvatting in jouw stijl**
 - **Dag (tijdgeest):** 5w4 → ideoloog
 - **Ascendant (interface):** Kreeft → organisator / verbinder
 - **Resultaat:** intellectuele activist zonder ego-podium
-

Als je wilt, kunnen we deze casus gebruiken als **voorbeeld in je NVWOA-artikel over ascendant-rectificatie**.

Dit is namelijk een schoolvoorbeeld van:

“Wanneer verschuift een type door huizen — en wanneer niet?”